

Rapport fra en styringsgruppe som har koordinert arbeidet i de tre samarbeidende etatene Skattedirektoratet, Statens kartverk og Statistisk sentralbyrå

Metodevalg og kostnader ved etablering og drift av et boligregister

Innhold

---

1. Bakgrunn og sammensetning av styringsgruppen	4
2. Konklusjoner og anbefalinger.....	6
3. Kort beskrivelse av etableringsfasen.....	7
4. Kostnader fordelt på aktivitet og institusjon	8
5. Erfaringer fra våre nordiske naboer	9

Vedlegg	
Vedlegg 1. Merking av leiligheter.....	11
Vedlegg 2. FOB 2000. En vurdering av alternative tellingsopplegg	16
Vedlegg 3. Sluttrapport. Delprosjekt. Boligregistrering	22
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	29

---

1. Bakgrunn og sammensetning av styringsgruppen

På et møte mellom Finansdepartementet (FIN), Skattedirektoratet (SKD), Statens kartverk (SK), Miljøverndepartementet (MD) og Statistisk sentralbyrå (SSB) 25. oktober 1994, ble det besluttet å nedsette et utvalg for å utrede etablering av et boligregister. Dette utvalget avgav sin innstilling i mai 1995, hvor det foreslås at hver enkelt bolig tildeles et unikt identifikasjonsnummer (leilighetsnummer). I tillegg foreslås det at leilighetsnummeret tas i bruk som en del av adressebegrepet i Det sentrale folkeregister (DSF). På den måten oppnås en like presis forbindelse mellom person og bolig i flerfamiliehus som vi i flere tiår har hatt for enfamiliehus. Det ble i tillegg foreslått at opplysninger om den enkelte bolig - som allikevel skal samles inn i en bolig telling i år 2000 - lastes inn i GAB og danner grunnlag for et administrativt boligregister. Registeret forutsettes holdt løpende à jour gjennom eksisterende meldingsrutiner fra kommunene til SK.

For å vurdere samfunnsmessig nytte og kostnader forbundet med et slikt registersystem, ble det nedsatt en interdepartemental arbeidsgruppe med Kommunal- og arbeidsdepartementet (KAD), MD og FIN som medlemmer. Arbeidsgruppen avgav sin innstilling i desember 1995. Tilrådingene var at det også etter en kost-/nyttebetraktning etableres et boligregister samt at leilighetsnummeret innføres som en obligatorisk del av adressebegrepet både i Adresseregisteret i GAB og i DSF. Begrunnelsene var:

1. Bedre boligstatistikk
2. Bedre grunnlag for fysisk planlegging i kommunene
3. Bedre statistikk om den reelle husholdssammensetningen
4. Bedre analyse av fordelingsvirkninger
5. Bedre kvalitet på befolknings- og husholdningsprognoser
6. Bedre kontroll over tildeling av offentlige stønader
7. Enklere identifikasjon av bosted ved postombringing og brann- og ambulansetrykning
8. Utgifter til framtidige bolig tellinger vil ventelig bli redusert med 80-90 prosent

Det ble tilrådd at metodevalg, kostnader samt behov for å endre/be om nye lovhjemler forbundet med etablering og drift av et boligregister utredes nærmere og at det i den forbindelse gjennomføres et prøveprosjekt. Det tas endelig stilling til utformingen av registersystemet (innholdet i boligregistret, samt bruk av leilighetsnummer i folkeregisteret) etter at prøveprosjektet er gjennomført.

Innstillingen ble fulgt opp av brev datert 10. oktober 1996 fra FIN til SSB hvor en pålegger SSB, SKD og SK å utarbeide et fullstendig beslutningsgrunnlag for bolig tellingen år 2000 og etablering av et boligregister. I brevet heter det bl.a.:

" Det vises for øvrig til omtale av saken i budsjettproposisjonen for Finansdepartementet for 1997, kap. 1620 (Statistisk sentralbyrå), post 22, hvor det heter at "en eventuell etablering av et slikt system vil bli vurdert nærmere i forbindelse med statsbudsjettet for 1998". For at det skal være mulig å behandle saken i statsbudsjettet for 1998, bør det foreligge et beslutningsgrunnlag, herunder et forpliktende kostnadsoverslag fordelt på berørte instanser, senest i første halvdel av januar 1997. Det innebærer også at kostnader vedrørende eventuell overføring av leilighetsnummer i folkeregisteret, juridiske spørsmål i denne forbindelse, samt et mer detaljert tellingsopplegg for bolig tellingen bør være utredet på det tidspunkt. Vi forstår det slik at disse spørsmålene vil falle utenfor rammene for det foreslåtte prøveprosjektet, men de forutsettes likevel utredet og avklart parallelt med dette. Det forutsettes derfor at SSB, i samarbeid med Skattedirektoratet og Statens Kartverk, har ansvaret for at et fullstendig beslutningsgrunnlag for bolig tellingen år 2000 blir utarbeidet."

For å koordinere og lede dette arbeidet, ble det etablert en styringsgruppe med følgende medlemmer:

- Fagdirektør Nils Håvard Lund; SSB (leder)
- Avdelingsdirektør Erik Perstuen, SK
- Underdirektør Harald Hammer, SKD
- Forskningsjef Ib Thomsen, SSB, har vært sekretær i styringsgruppen

Det er etablert tre arbeidsgrupper:

- (i) Arbeidsgruppe for vurdering av alternative tellingsopplegg
- (ii) Arbeidsgruppe for gjennomføring av prøveprosjektet
- (iii) Arbeidsgruppe for vurdering av merking av leiligheter

Rapporter fra de enkelte arbeidsgrupper er vedlegg til styringsgruppens rapport.

2. Konklusjoner og anbefalinger

SKD, SK og SSB er enige om at etablering av et boligregister er et helt nødvendig element som må på plass før vi har et sammenhengende og totaldekkende elektronisk registersystem for basisenhetene person, bolig og bedrift. Etableringen av et boligregister representerer på denne måten en stor reform og gjør at Enhetsregisteret (bedrifter/arbeidsplasser) og DSF (personer/bosted) kan virke sammen med GAB-registeret (grunneiendommer/adresser/boliger) på en slik måte at oversikten over produksjons-, befolknings- og boforhold i landet blir betydelig forbedret. Slik sett kan etablering av et boligregister bli et vesentlig element i den totale IT-strategien for offentlig forvaltning.

For å nå dette målet må det etableres et boligregister med et leilighetsnummer som også inngår i det offisielle adressebegrepet i DSF. Opplysninger om den enkelte bolig samles inn i en egen boligtelling. Boligregisteret blir en del av GAB-systemet og forvaltes og driftes av SK. Det er full enighet om ansvarsfordelingen mellom institusjonene, både i etableringsfasen og i driften av det foreslåtte registersystemet.

Det er nødvendig at leiligheten kan identifiseres av eier, forretningsfører, leier og myndighetene. Nummeret må være så godt kjent at de som flytter med letthet vet hvilket leilighetsnummer som skal føres på flyttemeldingen. Utformingen av nummersystemet og merking av leiligheten vil bli utredet i detalj i lys av kravspesifikasjonene, erfaringene fra prøveprosjektet og erfaringer og planer i våre naboland.

De totale kostnadene inklusive innhenting av datagrunnlag for boligdelen i FoB2000, er 126.7 mill. kroner.

Styringsgruppen er oppmerksom på at dette kostnadsanslaget ligger betydelig høyere enn et tidligere fremlagt foreløpig anslag, som lå til grunn for konklusjonene til den interdepartementale arbeidsgruppen som gjorde en kost-/nyttevurdering

av et boligregister. Etter styringsgruppens vurdering skyldes denne økningen ikke bare at en tidligere undervurderte kostnadene, men snarere en erkjennelse av at en ved å satse mer på kvalitetssikring også kan forbedre kvaliteten til folkeregistreringen og dermed utvide bruksområdet for DSF. Styringsgruppen mener derfor at konklusjonene i rapporten fra den interdepartementale arbeidsgruppen fortsatt gjelder selv med det nye kostnadsanslaget. Denne konklusjonen støttes av erfaringer fra andre nordiske land, se avsnitt 5 nedenfor.

Styringsgruppen foreslår at gruppens virksomhet fortsetter, uansett om det etableres et boligregister eller ikke. Oppgavene blir å fullføre arbeidet med bedre koordinering mellom GAB og DSF.

Det er behov for visse endringer av eksisterende lover og forskrifter. Styringsgruppen foreslår at Finansdepartementet setter ned et eget hurtig-arbeidende utvalg, med representanter fra SKD, SK, SSB og Finansdepartementet, for å legge fram forslag om eventuelle endringer av eksisterende hjemler.

Styringsgruppen mener at det er viktig å sette igang arbeidet med et boligregister så fort som mulig for å sikre at enhetene i registeret er etablert før tellingstidspunktet i slutten av år 2000.

3. Kort beskrivelse av etableringsfasen

Etableringen av boligregisteret forutsetter tre hovedaktiviteter:

- (i) SK i samarbeid med kommunene, identifiserer og merker hver bolig som ikke kan identifiseres ved hjelp av kobling av eksisterende registre. Det anslås at dette vil gjelde ca. 1 mill. boliger. Samtidig etableres det kobling mellom personer og leilighet. Kostnadene knyttet til denne aktiviteten er anslått på grunnlag av et prøveprosjekt i fire kommuner.
- (ii) SKD innfører leilighetsnummer i DSF.
- (iii) SSB innhenter, gjennom bolig tellingen i år 2000, boligopplysninger knyttet til de identifiserte leilighetene. Relevante opplysninger fra tellingen legges inn i GAB.

Det vil gjenstå en restgruppe av personer som ikke har fått påført leilighetsnummer etter aktivitet (i). Det vil være behov for å kvalitetssikre registersystemet ved å leilighetsplassere disse personene. SKD vil være ansvarlig for dette og arbeidet vil foregå umiddelbart etter at hovedaktivitet (i) er avsluttet. En slik kvalitetssikring er kostnadsberegnet til 30 mill. kroner.

Det vil være behov for visse endringer av eksisterende lover og forskrifter.

- SSB vil trenge en hjemmel for å kunne bruke resultater fra tellingen i et administrativt registersystem. En lignende hjemmel ble gitt i forbindelse med Folke-og bolig tellingen 1970.
- Ved SK er delingsloven for tiden under revisjon. Lovgrunnlaget for leilighetsnummer tas opp i denne forbindelse.
- For å sikre folkeregistrene de nødvendige styringsredskap for kvalitetskontroll, utredes det om dagens lov om folkeregistrering gir et godt nok grunnlag eller om lovgrunnlaget må utvides.

4. Kostnader fordelt på aktivitet og institusjon

Identifikasjon og merking av leilighetene samt plassering av personer i leiligheter:		
SK inkl. fylkeskartkontorene	2.825	mill.
Kommunene	43.725	mill.
Merking av leiligheter	15.100	mill.
Totale utgifter for identifikasjon og merking	61.650	mill.
Innhenting av boligopplysninger:		
SSB	33.659	mill.*
Innføring av leilighetsnummer i DSF:		
SKD	1.400	mill.
Kvalitetssikring	30.000	mill.
Totale utgifter for etableringen:	126.709	mill.

*) Dette kostnadsanslaget ligger noe lavere enn tidligere stipulert fordi publiseringsutgiftene er samordnet med folketellingsdelen og i hovedsak plassert der.

Driftsutgifter:

SKDs årlige driftsutgifter etter at leilighetsnummer er innført i folkeregisteret, vil øke med 6 mill. kroner. Dette som følge av økt antall flyttinger. SK regner med at driftsutgiftene til GAB vil være upåvirket av boligregisteret.

5. Erfaringer fra våre nordiske naboer

Finland og Danmark har allerede etablert et boligregister, mens Riksdagen i Sverige har besluttet at et tilsvarende boligregister skal etableres i forbindelse med folke- og bolig tellingen i år 2000.

I Sverige er kostnadene knyttet til etableringen av et boligregister beregnet til 318 mill. svenske kroner. I tillegg er det kalkulert med 35 mill. svenske kroner til arbeid i kommunene i forbindelse med etableringen.

Både Danmark, Finland og Sverige har vurdert eventuelle samfunnsøkonomiske besparelser ved etablering av et boligregister. Danmark har beregnet at samfunnet får tilbake ca. 2,5 ganger de pengene som investeres i etablering og ajourhold av et boligregister med link til folkeregisteret. Finland har beregnet at deres folketelling hvert femte år, koster 1/10 av tidligere beløp. Sverige viser ikke til noe eksakt beløp, men mener at den samfunnsøkonomiske gevinsten vil ligge på om lag samme nivå som for Danmark og Finland. En tradisjonell folketelling i Sverige er beregnet å koste ca. 300 mill. Svenske kroner. Et boligregister vil gjøre denne typen folketelling overflødig.

Helge Onsrud

Notat

11.01.97

Bidrag til rapport om etablering av boligregister

MERKING AV LEILIGHETER

Sammendrag

- Det anbefales at de tildelte leilighetsnummer blir fysisk angitt ved å påby oppsetting av en klistrelapp i sikringsskapene, men bare for leiligheter i bygg med flere leiligheter. Det foreligger ikke tilstrekkelig dokumenterte behov for å påby utvendig skilting.

- Slik merking vurderes som nødvendig for å sikre at personer kan oppgi riktig nummer ved melding om flytting, og for rasjonell kommunikasjon med andre myndigheter og bedrifter mv. som vil bruke leilighetsnummer i sine registre.

- Statens kartverk bør lede merkearbeidet på sentralt nivå, mens kommunene leder arbeidet lokalt.

- Det ligger best til rette for at eier av vedkommende eiendom tilpliktes å distribuere og sørge for oppsetting av merker for leiligheter på sin eiendom, men det praktiske opplegget kan variere ut fra lokale omstendigheter.

- De samlede kostnader for merking kan grovt anslås til 15,1 millioner kroner. Kommunene bør få dekket alle sine kostnader for deltakelse i arbeidet, men etter standardsatser som er avklart i forkant og som reflekterer lokale variasjoner i vanskelighetsgrad og arbeidsomfang.

Definisjoner

Med merking forstås i denne sammenheng at det tildelte leilighetsnummer er angitt på et eller annet merke eller skilt som er varig festet et sted i eller i tilknytning til leiligheten, slik at personer ved å se på merket eller skiltet kan få sikker og entydig opplysning om leilighetens offisielle nummer.

Merkingen kan bestå i at det settes opp skilt på eller ved inngangsdøren, men også enklere innvendig merking kan dekke de aller viktigste behovene.

Behovet for merking.

a) Sikre at beboere mv. bruker riktig nummer

Det aller viktigste formålet med merking er å sikre at det brukes riktig nummer ved melding om flytting. Uten fysisk merking vil det trolig relativt ofte skje at de aktuelle personer ikke vil oppgi leilighetsnummeret på flyttemeldingen, eller det vil bli brukt feil nummer. Det vil neppe fungere

tilfredsstillende å basere seg på at tidligere beboer, selger/utleier eller offentlige myndigheter skal kunne opplyse tilflytter om nummeret. I mange tilfeller vil også tidligere beboer og selger/utleier ikke ha annet å holde seg til enn et merke for å kunne oppgi riktig nummer.

Det kan tenkes at nummer kan formidles til innflytter uten merking, men dette vil med stor sikkerhet innebære mange feil og behov for ekstra innhenting av informasjon, som over tid vil gi kostnader som i betydelig grad overstiger engangsutgiftene til merking.

Det bør derfor legges til grunn at merking vil være nødvendig for å opprettholde folkeregisterføring av personer på leilighetsnivå med akseptabel kvalitet og til akseptable kostnader.

Over tid vil nummeret tas i bruk i flere sammenhenger, som f.eks. i leiekontrakter, lånepapirer, salgsmeldinger, offentlige registre, E-verkenes abonnentregister, av forretningsfører for eiendommen, osv. Da vil en trolig være mindre avhengig av fysisk merking, men det vil ta relativt lang tid før nummeret vil være så godt innarbeidet.

Også i kommunikasjon med andre offentlige myndigheter og andre som tar i bruk de offisielle leilighetsnummerene, vil det samme hensynet gjelde om at de aktuelle personer bruker riktig nummer. For visse leilighetstyper vil det ikke minst gjelde for kontakt til skattemyndighetene når ny boligskatt er innført.

Etter etableringen av boligregisteret vil en stå tilbake med noen personer som det ikke har latt seg gjøre å henvende til noen leilighet. Disse vil da fortsatt være registrert under vedkommende husnummer. I en opprettingsfase, der en eventuelt henvender seg til disse for å få opplyst hvilken leilighet de bor i, vil det være en stor fordel om leilighetene da er merket.

b) Gjøre det lettere å finne fram til leiligheten

I blokker med flere leiligheter vil leilighetsnummeret kunne brukes som en mer detaljert adresse enn gatenavn og husnummer. Det vil gjøre det lettere og raskere å finne fram til riktig leilighet ved utrykninger, vareleveranser osv. Det er da en forutsetning at leilighetene er skiltet utvendig. Slik skilting er i svært liten grad utført fra før.

Som angivelse av adresse på leilighetsnivå vil navneskilt ofte kunne ha samme funksjon som nummerskilt. Nummerskilt gir imidlertid mulighet for anonymitet.

En har ikke grunnlag for å hevde at det foreligger tilstrekkelig dokumentert behov for å gjennomføre en systematisk utvendig skilting av leiligheter.

Forslag til løsning

a) Utforming av merket

En foreslår at det gjennomføres en innvendig merking ved at det festes en klistrelapp i sikringsskapet for vedkommende leilighet. Det vil gi en sikker og

varig merking, og merket vil ikke på noen måte være til sjenanse. Et lite antall leiligheter vil mangle eget sikringssskap. Merket må da anbringes på et annet sikkert sted, f.eks. på selve strømmåleren.

Klistrelappene kan produseres som datautskrift som enten skreddersydd for den enkelte bygning eller som standardsett hvorav bare noen nummer benyttes i det enkelte tilfellet. Det kan også være aktuelt at merket i noen tilfeller fylles ut manuelt.

b) Distribusjon og oppsetting

Opplegget for distribusjon og oppsetting bør tilpasses den lokale situasjonen. Arbeidet vil være mest krevende i de større byene med store blokker, stort antall innvandrere og studenter som bor for kortere tid på leiebasis. Kommunen bør under alle omstendigheter lede arbeidet.

Dersom det blir gjennomført besiktigelse som ledd i tildelingen av nummer, bør merket kunne deles ut samtidig. Med basis i forsøkene i prøvekommunene vil imidlertid nummer bli tildelt uten besiktigelse. Som utgangspunkt for merkingen vil det da foreligge en liste med nummer pr. etasje under vedkommende husnummer, samt opplysninger om hvem som bor i de enkelte leilighetene. Ut fra dette materialet kan distribusjon av merker organiseres på flere forskjellige måter:

1. Eieren av vedkommende eiendom pålegges å gjennomføre distribusjon og oppsetting på basis av tilsendte merker.
2. Kommunen selv, eller ved innleid hjelp, bruk av idrettslag e.l. forestår distribusjonen.
3. Distribusjonen knyttes til E-verkenes avlesing av målerstand, enten ved at merkene sendes ut sammen med en avlesningsmelding fra E-verket, eller ved at E-verket forestår manuell avlesning.

Under distribusjonen vil en oppdage en del feil i selve nummertildelingen, som bør rettes opp av den som forestår distribusjonen av merkene. Bl.a av denne grunn kan en neppe basere seg på at merkene sendes ut direkte til den familien som i nummereringsfasen blir registrert som beboere i de respektive leiligheter. Men denne løsningen kan ikke helt utelukkes, spesielt i områder med få, store blokker.

Ifølge borettslag i Oslo, Bergen og Trondheim er alle leiligheter nummerert fra før, men ikke skiltet. Numrene er hovedsakelig brukt i interne dokumenter og kontrakter. Det kan møte betydelig motstand dersom disse kreves omnummerert, samtidig som det innebærer fare for å forveksle gamle og nye nummer. Man bør derfor legge opp å bruke eksisterende nummer så sant det i det enkelte tilfellet er mulig, selv om slike nummer skulle avvike fra standarden. I forbindelse med nummertildelingen bør det derfor undersøkes om noen leiligheter allerede er nummerert og merket. I noen tilfeller kan også eksisterende nummer for eierseksjon benyttes, men ikke alltid.

Det vil bare være nødvendig å merke alle leiligheter i bygg med flere leiligheter.

Kostnader

Kostnadene for merking vil i det vesentlige være knyttet til distribusjonen av merkene, prosjektledelse, og til informasjon (brosjyre, annonser) om oppsetting. Selve produksjonen av merkene vil være en liten kostnad.

I alt må det merkes ca. 1 012 000 leiligheter.

Et grovt anslag gir slike kostnader:

1. Produksjon av merker (kr 1 pr. stk)	1 012 000 kroner
2. Produksjon av datautskrifter for å organisere arbeidet lokalt	1 000 000 kroner
3. Distribusjon (kr 4 pr. leilighet)	4 048 000 kroner
4. Informasjon	1 000 000 kroner
5. Prosjektledelse i kommunene (kr 6 pr leil.)	6 072 000 kroner
6. Prosjektledelse ved fylkeskartkontor	1 800 000 kroner
7. Sentral prosjektledelse i Statens kartverk	100 000 kroner

Distribusjonskostnadene blir lavest dersom eier pålegges distribusjon og oppsetting til leilighetene på vedkommende eiendom. Det kan være mulig å få til et samarbeid med E-verkene uten at E-verkene vil kreve betaling, men dette er usikkert.

En bør legge opp til at kommunene får dekket alle sine kostnader. Det bør utarbeides en betalingsmodell basert på antall leiligheter, men som også tar hensyn til variasjoner mellom kommunene når det gjelder boligstruktur. Kommuner med stort antall store blokker bør få forholdsvis bedre betalt. En bør ikke følge finansieringsmodellen fra registreringen av bygg i MABYGG-prosjektet, da kommunene bare fikk dekket en del av kostnadene, fordi de hadde stor egen nytte av et komplett bygningsregister. Kommunene har ikke tilsvarende eget behov for leilighetsregister.

Lovbestemmelser

Det vil være nødvendig å gi bindende bestemmelser om oppsetting av merkene, og om kommunens medvirkning i arbeidet. Slike bestemmelser kan trolig gis som forskrift til delingsloven på linje med den bestemmelsen som ble innført i forbindelse med MABYGG-prosjektet. Det må imidlertid vurderes nærmere om et pålegg om å sett opp et merke i sikringsboksene må forankres i lovs form. I så fall kan det gjøres ved et tillegg til delingsloven.

Spørsmålet om merking i de andre nordiske land

Danmark, Finland og Sverige har etablert leilighetsregister. (I Sverige er ikke arbeidet avsluttet).

I Danmark ble det foreslått å påby merking, men dette ble avvist av Folketinget. En vesentlig grunn er trolig at den danske topografien og

byggeskikk innebærer at nummereringsstandarden gir en nær selvforklarende og entydig anvisning av hvilket nummer som gjelder for den enkelte leilighet.

Sverige vil heller ikke påby merking, og dette har trolig nær sammenheng med at en meget stor del av leilighetene er basert på såkalt bostadsrett, der det over lang tid er brukt nummer som de berørte personer vil ha kjennskap uten at leilighetene er merket.

I Finland er det innført en standard utvendig skilting av leiligheter.

De hensyn som førte til at merking ikke ble funnet nødvendig i Sverige og Danmark vil ikke være tilstede i Norge.

Pis 18.12.96

FOB2000 EN VURDERING AV ALTERNATIVE TELLINGSOPPLEGG

1. Innledning

Et viktig aspekt ved folke- og bolig tellingen i år 2000 er planene om å gjennomføre bolig- og husholdningstelingen kombinert med at det etableres et boligregister som kan ajourholdes gjennom administrative rutiner. Denne løsningen innebærer at alle boliger (leiligheter, eneboliger mv.) tildeles et leilighetsnummer som legges inn i GAB-registeret og ajourholdes av Statens kartverk.

Et viktig mål med etablering av et boligregister er å sikre at alle bosatte personer til enhver tid kan knyttes til en bolighusholdning. Det gjør det nødvendig å etablere en link mellom boligregisteret i Statens kartverk og Det sentrale folkeregister (DSF) i Skattedirektoratet. Leilighetsnummeret i GAB må innføres i DSF og utgjøre en del av hver enkel persons bostedsregistrering. Det må videre etableres vedlikeholdsrutiner ved folkeregisterkontorene. Leilighetsnummeret vil måtte bli en del av de obligatoriske adresseopplysningene som må oppgis i flyttemeldingene.

Et boligregister må inneholde visse opplysninger om hver enkelt leilighet. Det ligger allerede i dag boligopplysninger inne i GAB for alle bygninger som er bygd eller endret etter 1. januar 1983, men det er en viss usikkerhet knyttet til kvaliteten på opplysningene. Det kan tenkes en løsning der opplysningene fra bolig tellingen i år 2000 legges inn i GAB, som ajourføres ved data fra kommunene gjennom eksisterende meldingsrutiner.

Det er altså tre hovedaktiviteter, som må gjennomføres, før et boligregister med nødvendig link til DSF, er på plass:

- identifisering og nummerering av leiligheter
- plassering av folk i leiligheter og at leilighetsnummer innføres i DSF
- innhenting av boligopplysninger knyttet til de identifiserte leiligheter

Et sentralt spørsmål er hvilken rolle bolig tellingen skal spille i arbeidet med å etablere et boligregister med nødvendig link til DSF. I hvilken rekkefølge bør de tre aktivitetene komme, og i hvor stor grad er det fornuftig og hensiktsmessig å integrere noen av de to førstnevnte aktivitetene i selve gjennomføringen av bolig tellingen? Resten av notatet gir en nærmere beskrivelse av alternative opplegg for gjennomføring av en bolig telling kombinert med at det etableres et boligregister. Til slutt gis en anbefaling om hvilken metode som på dette tidspunktet er å foretrekke. Vår anbefaling baserer seg på en kvalitativ vurdering av de alternative metodene.

Det må understrekes at dette er en foreløpig anbefaling. Før en endelig konklusjon kan trekkes, hvor også de økonomiske aspektene tas med, må en vurdere resultatene fra prøveprosjektet som nå gjennomføres i kommunene Stange, Strand, Nøtterøy og Larvik.

En intern arbeidsgruppe har vurdert spørsmålene og står bak konklusjonene i dette notatet. Arbeidsgruppen har bestått av:

Paul Inge Severeide (leder)	FoB2000
Halvard Skiri	Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk
Sindre Børke	Seksjon for dataregistrering
Randi Jule	Seksjon for bygg- og tjenestestatistikk
Arild Thomassen	Seksjon for bygg- og tjenestestatistikk

2. Alternative metoder

Metode A - leilighetsidentifisering og plassering av folk ved oppsøk og registerkopling/-utnyttning

- *Hovedaktivitet 1. Identifisering av leiligheter*
  - Sentralkontoret for folkeregistrering produserer ut fra DSF en individfil over alle bosatte sortert på:
    - numerisk adresse
    - familienummer
    - fødselsnummer
  - Dataene kontrolleres mot en oversikt fra MABYGG med hensyn til enebolig/flerboligbygg. **Statens kartverk** utfører denne kontrollen. Alle bygninger som en, gjennom en kontroll mot MABYGG, får mistanke om ikke gjelder bare en bolig (enebolig eller eneste leilighet i annen bygning), må oppsøkes. I innstillingen «Mot en registerbasert husholdnings-/boligtelling» (Notat 95/21) antas det at en i tillegg til eneboliger kan la være å oppsøke eneboliger med sokkelleilighet, tomannsboliger og rekkehus. Alle enheter i rekkehus er identifisert med eget bygningsnummer, og når det gjelder tomannsboliger og eneboliger med sokkelleilighet, burde en god veiledning gjøre at borettsshaverne kan gi de relevante opplysningene på et egenmeldingsskjema. Det anslås at ca. 500 000 leiligheter må oppsøkes.
  - Etter denne kontrollen mot MABYGG kjøres det ut en «optisk lesbar blankett» for hver numerisk adresse med en linje for hver person der det er utfyllt:
    - numerisk adresse
    - familienummer
    - navn
    - fødselsnummer
    - leilighetsnummer (foreløpig blankt)De aktuelle leilighetene må identifiseres og blankettene fylles ut med leilighetsnummer.
  - I bygninger med mer enn en bolig/leilighet (beboede og ubebodde) må leilighetene skiltes på en eller annen måte.
- *Hovedaktivitet 2. Plassering av folk i leilighetene*
  - «Registratoren» fra **kommunen** oppsøker de leilighetene som en til slutt finner ut må besøkes. Disse registrerer også hvilke personer som bor i hver leilighet. På forhånd har registratoren fått utkjørt en liste over personer sortert etter numerisk adresse og familienummer (se under aktivitet 1). Jobben for registratoren blir å tilordne personene på lista til riktig leilighet, spesielt når det i en leilighet bor personer med ulike familienummer, samt supplere eventuelt stryke personer som er kommet til eller er flyttet ut. Her vil det være viktig med gode instruksjoner til «registratoren» slik at suppleringer/strykninger gjøres i henhold til reglene for bostedsregistrering. Sentralkontoret for folkeregistrering

vil måtte spille en avgjørende rolle i dette arbeidet og ta stilling til endringene før DSF eventuelt korrigeres.

- Personer som bor i eneboliger, tomannsboliger og rekkehus antar vi kan plasseres maskinelt med utgangspunkt i adresse- og familienummer i DSF og bygningstype i GAB. Her vil imidlertid svakheter i GAB, når det gjelder bygningstype kunne slå uheldig ut, og gjøre det nødvendig med ekstrakontroll og eventuelt husbesøk. Det kan tenkes ulike situasjoner:
  - to eller flere familieenheter/husholdninger på samme adresse - bygningstype «enebolig»
  - adresse tilknyttet kun en familieenhet - bygningstype «flerbolighus»
  - adresse tilknyttet en person/familieenhet - bygningstype «hytte». (Normalt er det ikke tillatt å benytte fritidshus til helårsbolig)
  - bygning mangler i GAB
- *Hovedaktivitet 3. Innhenting av boligopplysninger*
  - Med basis i et oppdatert DSF (med leilighetsnummer), sendes det ut et boligskjema til samtlige husholdninger (leiligheter). Det vil bety om lag 2 mill. boligskjemaer. **Statistisk sentralbyrå (SSB)** er ansvarlig for bolig tellingen.

Metode B - leilighetsidentifisering i kommunene, annen informasjon via bolig tellings-skjema

- *Hovedaktivitet 1. Identifisering av leiligheter. Som metode A.*
- *Hovedaktivitet 2. Plassering av folk i leilighetene*
  - Det sendes ut et boligskjema til hovedpersonen i hver familie. Hovedpersonen må defineres nærmere, men kan gjøres som i FoB90 hvor eldste person i familien ble definert som hovedperson. Hovedpersonen fører opp navn og fødselsdato på samtlige personer som på tellingstidspunktet bor «fast» i leiligheten. Begrepet «fast» må knyttes til reglene for bostedsregistrering. Et alternativ til at hovedpersonen selv fører opp personer som bor i leiligheten er å be hovedpersonen ajourføre en pre-utfylt liste fra DSF som legges ved- eller integreres i boligskjemaet. Den endelige fremgangsmåten må utformes i samarbeid med Sentralkontoret for folkeregistrering. **SSB** er ansvarlig for tellingen.
  - **Sentralkontoret for folkeregistrering** bruker de innhentede opplysningene til å vurdere bostedet og påføre leilighetsnummer på hver enkelt person i DSF.
- *Hovedaktivitet 3. Innhenting av boligopplysninger*
  - Kombineres med aktivitet 2. Boligopplysningene innhentes på samme skjema hvor bosatte i leiligheten føres opp.

Metode C - innhenting av all informasjon via skjema til huseierne

- *Hovedaktivitet 1. Identifisering av leiligheter*
  - Det sendes ut et boligskjema til samtlige hus-/boligeiere. Disse får i oppgave å gi opplysninger om samtlige leiligheter som de er eier av. For hver «flerbolighus» skal det gis følgende grunnopplysninger:
    - opplysninger om selve huset (hustype, byggear, antall leiligheter osv.)
    - identifisering av hver leilighet i huset (hver leilighet gis et unikt nummer basert på noen fastsatte regler)
    - boligopplysninger om hver leilighet (ant.rom, kjøkken, areal osv.)
    - kontraktavernes navn og fødselsnummer

Det vil være nødvendig å inngå avtaler med de store boligkooperasjonene/eierne om hvordan innhenting best kan organiseres. I den grad nødvendig informasjon ligger lagret elektronisk, må det utnyttes.

Statens kartverk og Sentralkontoret for folkeregistrering vil være ansvarlig for denne aktiviteten.

- Opplysningene som hentes inn kontrolleres mot MABYGG-/GAB-registeret. Det kjøres ut avvikslister som sendes **kommunene** for kontroll og oppretting.
  - Leilighetsnummer føres inn i **GAB**.
- *Hovedaktivitet 2. Plassering av folk i leilighetene*
    - **Sentralkontoret for folkeregistrering** får tilsendt opplysningene som grunnlag for å knytte leilighetsnummer til hver person i DSF. Sentralkontoret vil i utgangspunktet kun ha opplysninger om navn, fødselsnummer og adresse til hver enkelt kontraktshaver. Dette sammen med folkeregisterets opplysninger om familienummer og adresse, vil gjøre det mulig å plassere de aller fleste inn i riktig leilighet. Det vil imidlertid stå noen igjen som en ikke kan innplassere ved denne metoden. Det vil være nødvendig med en egen skjemainnhenting for å plassere disse.
  - *Hovedaktivitet 3. Innhenting av boligopplysninger*
    - Boligopplysninger hentes inn gjennom skjemaet som sendes til huseierne (jf. aktivitet 1). Det blir en vurdering hvorvidt boligopplysningene som hentes inn gjennom dette skjemaet, er tilstrekkelig. Det er begrenset hvor mange boligspørsmål på leilighetsnivå huseierne kan svare på. Antakelig vil det være nødvendig med et eget boligskjema til hver enkelt husholdning.

Metode D - samordning med BOTA

Vi kan se for oss opplegg med ulik grad av samordning med innsamling av data til boligtakseringsregisteret BOTA.

- Full integrering med BOTA. Alle aktivitetene, leilighetsidentifikasjon, plassering av personer i leilighet og innhenting av boligopplysninger, forsøkes realisert gjennom BOTA-prosjektet.
- Delvis integrering med BOTA. Leilighetsidentifisering gjøres i forkant etter metode A, mens vi gjennom BOTA innhenter kontraktshaver/hovedperson i hver leilighet samt opplysninger om hver bolig.
- Samordning om innhenting av boligopplysninger.
- Prosjektene kjøres uavhengig, men FoB-tellingen vurderer utnytting av opplysninger innhentet via BOTA.

3. Anbefaling

En samlet arbeidsgruppe vil anbefale at identifisering og nummerering av leiligheter gjøres i forkant av en bolig telling. Det er viktig å ha en god identifikasjon på leilighetene før en går ut med skjema for å hente inn boligopplysninger, bl.a for å unngå at en blander sammen enheter. Vi vil også anbefale at denne aktiviteten gjøres i tråd med den prosedyre som er beskrevet under metode A, aktivitet 1, i dette notatet (i samsvar med forslaget i innstillingen «Mot en registerbasert husholdnings-/boligtelling»). Vi tror denne metoden sikrer en bedre kvalitet i registeret enn de andre. Enhetene vil sannsynligvis bedre fanges opp ved at det er personer med lokalkjennskap rundt om i de ulike kommunene som utfører grunnarbeidet. Vi skal heller ikke undervurdere betydningen av at kommunene gjennom dette arbeidet trekkes med og bevisstgjøres i forhold til registeret, og dermed lettere ser betydningen av å holde registeret oppdatert.

Vi har vurdert metode C (tilnærmet den svenske modellen) og er tvilende til om den vil sikre tilstrekkelig kvalitet i det leilighetsnummersystemet som er nødvendig å bygge opp. Samtidig vil kvaliteten på opplysningene som gis, sannsynligvis variere avhengig av huseierens oversikt over sin «leilighetsportefølje».

Når det gjelder hovedaktivitet 2, plassering av personer i leilighetene, ser vi to aktuelle alternativer:

- aktiviteten utføres i samme runde som identifisering/nummerering av leiligheter.
- opplysningene innhentes i forbindelse med en bolig telling

Arbeidsgruppen vil anbefale at dette gjøres i forbindelse med identifisering av leiligheter. Det betyr at kommunens «registrator» også registrerer bosatte personer i leilighetene som kontaktes. Personer som bor i boliger som ikke oppsøkes (eneboliger, rekkehus, tomannsboliger), kan vi i hovedsak plassere maskinelt med utgangspunkt i adresse- og familienummer i DSF og bygningstype i GAB. Begrunnelsen for denne anbefaling ligger hovedsakelig i det forhold at det vil være en fordel for FoB2000 at mest mulig av «registerarbeidet» er på plass når selve bolig tellingen skal gjennomføres. Dersom en bolig telling både skal tilføre GAB-registeret bolig opplysninger og danne utgangspunkt for innlasting av leilighetsnummer i DSF, vil bolig tellingens formål lett kunne forskyves fra å være en statistisk undersøkelse til å bli en datainnhenting for oppbygging av administrative registre utenfor SSB. Det kan påvirke kvaliteten på svarene i negativ retning og være uheldig for oppslutningen om tellingen.

Vi ser for oss to aktuelle metoder for innhenting av bolig opplysninger.

- skjema innhenting fra borettsshaverne
- skjema innhenting fra boligeierne

Innhenting direkte fra borettsshaver vil sannsynligvis gi best kvalitet i svarene fordi det er den faktiske beboer som gir opplysningene. Videre vil denne metoden antagelig gi oss størst fleksibilitet med hensyn til hvilke spørsmål vi kan ta med på skjemaet. Innhenting av bolig opplysninger fra boligeierne vil være mest aktuelt dersom vi samordner denne aktiviteten med BOTA-prosjektet.

Spørsmålet om en eller annen form for samordning med BOTA (metode D) har vært drøftet. Det er grunn til å tro at de totale utgiftene reduseres noe ved å foreta tellingen sammen med innsamlingen av data til bolig taksering. Det er også et argument for denne metoden at huseierne slipper å måtte svare på to relativt omfattende skjemaer med kort mellomrom.

For at en «full integrering med BOTA» skal tilfredsstillende FoB-ens krav om bolig opplysninger, samt det generelle behov for opprettelse av et bolig register, bør imidlertid tre forhold oppfylles:

- BOTA-skjemaet må utvides vesentlig for å få inn tilstrekkelig med bolig opplysninger.
- Leilighetsidentifiseringen og etablering av et logisk system for nummerering av leiligheter må ivaretas.
- Identifisering av «hovedperson» i hver leilighet må sikres.

Disse «kravene» vil sannsynligvis medføre en relativ omfattende endring av det opplegget som BOTA så langt planlegger. Bl.a. legges det i BOTA ikke opp til leilighetsnummer eller fødselsnummer til borettsshavere. Det store spørsmålet er om det er administrativt og politisk vilje til å gjøre disse endringene i et prosjekt som i utgangspunktet har et noe annet formål enn hva FoB-en har. Det er også et spørsmål om det er taktisk riktig av SSB å kjøre denne metoden fram som et seriøst og aktuelt alternativ. For det første er tidspunktet for en eventuelt gjennomføring av BOTA enda ikke avklart, for det andre kan vi bli tvunget til å akseptere kompromisser i telling opplegget som gjør at våre mål med FoB2000 ikke fullt ut blir tilfredsstillt.

Et mer akseptabelt alternativ er at selve leilighetsidentifiseringen og innføring av leilighetsnummer i DSF kan skje i forkant av BOTA, slik at vi i hovedsak bruker BOTA til å samle inn boligopplysninger. De opplysninger som BOTA og FoB ønsker, er for en del sammenfallende. Begge ønsker bygningstype, byggeår, antall boenheter, boligareal og bad/WC. Det vesentlige som skiller FoB fra BOTA er antall rom i hver bolig, boligarealet til hver leilighet der eieren eier bygning med flere leiligheter, samt spørsmål om heis, oppvarming og størrelsen på kjøkkenet. Ifølge kontakter vi har hatt med Huseiernes Landsforbund (HL) virker ikke disse tilleggsopplysningene å være av en art som kan skremme oppgavegiverne.

Det er imidlertid to forhold som taler imot en samordning med BOTA når det gjelder innhenting av boligopplysninger. Det ene er tidspunktet for en eventuell gjennomføring av BOTA. Argumentene for en samordning mellom de to tellingene styrkes jo nærmere de kommer hverandre i tid, men dersom BOTA-innsamlingen skjer i 1997 eller 1998, vil argumentene stå noe svakere. Det vil da gå to-tre år før FoB-tellingen skal gjennomføres. Oppgavegiverne vil nok neppe føle det særlig belastende å svare på BOTA i 1997/98 og FoB i slutten av år 2000. I denne sammenheng er det også av betydning at en samordning med BOTA gjennomført i 1997/98, vil forårsake et «tidslag» på to /tre år mellom person-/bostedsopplysningene og boligopplysningene. Dersom BOTA kan vente, vil antakelig et bedre alternativ være at BOTA utnytter FoB-tellingens opplysninger. FoB-tellingen vil sannsynligvis inneholde alle de opplysninger som BOTA er interessert i. En innvending mot dette er at SSB da vil gjennomføre en statistisk undersøkelse hvor opplysningene også brukes til etablering av et boligtakseringsregister.

En annen innvending mot en samordning er Skattedirektoratets sterke understrekning av at BOTA-skjemaet kun skal omfatte spørsmål som er relevant for takstfastsettelse. Både Skattedirektoratet og Skattelovavdelingen i FIN har uttrykt skepsis til en samordning. De frykter at et utvidet eller ekstra spørreskjema med ikke-skatterelaterte spørsmål om boligen kan øke uviljen mot nytt system for fastsettelse av ligningsverdi på boliger, og at det derfor kan være uheldig å gjøre prosjektene avhengig av hverandre. Også den interdepartementale arbeidsgruppen som har vurdert forslaget til etablering av et boligregister, er forsiktig i uttalelsene om en samordning med FoB2000 og BOTA. Med dette utgangspunktet vil antakelig vår mulighet til fritt å formulere FoB-relevante spørsmål på BOTA-skjemaet være begrenset.

Det er derfor arbeidsgruppens konklusjon at boligopplysningene bør innhentes på skjema direkte fra hver borettsligning, og at innhentingene gjennomføres som en ordinær bolig telling i slutten av år 2000. Dersom BOTA gjennomføres i 1997/98, bør imidlertid målsettingen være å få til en mest mulig effektiv utnyttelse av dataene i BOTA for om mulig å forenkle opplegget for bolig tellingen i år 2000.

4. Oppsummering

Våre foreløpige anbefalinger kan til slutt oppsummeres slik:

- Identifisering/nummerering av leiligheter gjøres i forkant av en bolig telling i tråd med beskrivelsen i metode A. **Statens kartverk** er ansvarlig.
- Plassering av folk i leiligheter gjøres i samme runde som identifisering/nummerering av leiligheter. **Statens kartverk og Sentralkontoret for folkeregistrering** er ansvarlig.
- Innhenting av boligopplysninger gjøres som en ordinær bolig telling i år 2000. **Statistisk sentralbyrå** er ansvarlig. I den grad det er mulig utnyttes dataene i BOTA til å forenkle opplegget for bolig tellingen.

Dette er som nevnt en foreløpig anbefaling basert på den kunnskap vi sitter på i dag. En endelig innstilling kan først lages når vi har fått vurdert resultatene fra prøveundersøkelsen som vil foreligge ca. 10. januar.

Sluttrapport “Delprosjekt - Boligregistrering”

Innleiing

Dette prosjektet er eit delprosjekt i prøveprosjektet “Forprosjekt - Boligregister”. Prøveprosjektet har som mål å førebu eit evt. hovudprosjekt som skal komplettere GAB som bustadregister og innføre leilegheitsnummerering som del av offisiell adresse.

Prosjektet er eit samarbeidsprosjekt mellom Skattedirektoratet, Statistisk sentralbyrå og Statens kartverk

Innhald

SLUTTRAPPORT “DELPROSJEKT - BOLIGREGISTRERING”	22
Innleiing	22
Innhald	22
1. Samandrag	23
2. Bakgrunn og målsetjingar	23
2.1 Bakgrunn	23
2.2 Målsetjingar	23
3. Prosjektorganisasjonen	24
3.1 Den sentrale prosjektleiinga	24
3.2 Prosjektdeltaking frå fylkeskartkontora	24
3.3 Avtale med den einskilde kommune	24
4. Gjennomføring	24
4.1 Oppstartmøter med kommunane	24
4.2 Utkjøring av lister frå DSP	24
4.3 Registrering av bustader i kommunane	25
4.4 Avsluttande maskinell køyring	25
4.5 Sluttrapport frå kommunane	25
5. Resultat	25
5.1 Arbeidet i kommunane	25
5.2 Samanstilling av arbeidet utført i delprosjektet	26
6. Økonomi	26
6.1 Løyvingar	27
6.2 Prosjektrekneskap	27
7. Vurdering av kostnader i eit evt. hovudprosjekt	28
7.1 Direkte utrekning	28

1. Samandrag

Delprosjektet har hatt som formål å estimere kostnadane ved identifisering og registrering av alle bustadeiningane i landet, samt knytte personar til desse.

Fire kommunar har vore med i prøveprosjektet, Stange, Nøtterøy, Larvik og Strand kommune. Kommunane har gjennomført prosjektet for heile eller delar av kommunen, og levert sluttrapport for gjennomføringa av prosjektet.

Dei totale kostnadene for denne delen av eit hovudprosjekt er berekna til ca. 46,5 mill. N.kr., dersom ein bruker ein betalingsmodell med god dekning av alle kostnader.

2. Bakgrunn og målsetjingar

2.1 Bakgrunn

Statistisk sentralbyrå (SSB) har fremja forslag om ei ny folke- og bustadteljing i år 2000. Denne vil kunne byggje på ein utstrakt bruk av administrative og statistiske registre. Personstatistikken vil etter planane nesten i sin heilheit kunne produserast ved hjelp av ulike registre og koblingar mellom desse. Derimot manglar det eit fullstendig bustadregister.

SSB har vidare foreslått at opplysningar om den einskilde bustad samlast inn i den planlagde bustadteljinga og leggast inn i GAB-registeret, slik at dette kan fungere som eit komplett bustadregister for framtida.

Dette føreset at den einskilde leilegheit er unikt identifisert og registrert, f.eks. gjennom eit såkalla leilegheitsnummer. Eit system for nummerering er allereie innført for bustader bygde etter 1. januar 1983, men ikkje for eldre bustader. Gjennom ei unik identifisering og registrering av alle bustader vil grunnlaget vere lagt for eit komplett bustadregister.

2.2 Målsetjingar

Dette delprosjektet har som målsetjing å berekne kostnadene ved ei fullstendig identifisering og registrering av alle bustadeiningane på landsbasis. Vidare skal delprosjektet førebu eit seinare hovudprosjekt, ved å få fram dei utfordringane og problema som vi vil stå overfor i eit slikt prosjekt.

Tidsperspektiv

Delprosjektet vart sett i gong med planlegging frå 10. oktober 1996, og med oppstartsmøte for første prøvekommune 23. oktober 1996. Delprosjektet måtte vere ferdig med sluttrapport innan ca. 7. januar 1997, då fullstendig sluttrapport for heile prosjektet har frist til medio januar 1997, for å kome med i budsjettprosessen for 1998.

Omfang

Delprosjektet vart vedteke å skulle omfatte fire kommunar med ein nokonlunde god fordeling mellom land og by. Dei fire kommunane vart Stange, Nøtterøy, Larvik og Strand. Larvik kom inn seint i prosjektet pga. ynskje om meir tettbygd strøk.

For Stange og Strand kommune skulle ein prøve å bli ferdige med heile kommunen, medan ein for Nøtterøy og Larvik avtalte eit visst tal grunnkrinsar med tett busetnad.

Kvar kommune skulle i prosjektet identifisere kvar einskild bueining i det avtalte området, tildele kvar einskild bustad eit såkalla bustadnummer og plassere personar i dei einskilde bustadene vha. lister frå DSP og GAB.

Ved prosjektslutt skulle alle kommunane levere sluttrapport i samsvar med mal frå Statens kartverk.

3. Prosjektorganisasjonen

3.1 Den sentrale prosjektleiinga

Den sentrale prosjektleiaren har vore Heming Herdlevær, frå Statens kartverk, Landdivisjonen.

Prosjektleiaren sitt ansvar har vore:

- Planlegging av prosjektet.
- Halde oppstartsmøte med prøvekommunane.
- Oppfølging og kontroll
- Økonomi
- Samanstilling av sluttrapport

3.2 Prosjektdeltaking frå fylkeskartkontora

Dei GAB-ansvarlege ved dei tre aktuelle fylkeskartkontora deltok på oppstartsmøta. I tillegg har dei bistått kommunane etter behov.

Laurits Farstad ved SKVE har i tillegg stått for koplinga mellom data frå DSP og GAB.

3.3 Avtale med den einskilde kommune

For å syte for at arbeidet i kommunane vart gjennomført etter ein på førehand bestemt plan, vart det inngått ein særskilt avtale med kvar einskild kommune som deltok i prøveprosjektet. Avtalen er vist i vedlegg E.

4. Gjennomføring

4.1 Oppstartsmøter med kommunane

For å presentere prosjektet, diskutere ulike framgangsmåtar og spørsmål, samt presentere prosjektet for prøvekommunane vart det halde eit oppstartsmøte i kvar kommune. Oppstartsmøtet vart gjennomført med deltakarar frå kommunen, fylkeskartkontoret, samt sentral prosjektleiar.

Sidan dette var eit prøveprosjekt og ikkje alt var klart frå byrjinga av prosjektet, var desse møta svært nyttige.

Etter oppstartsmøte, før det praktiske arbeidet tok til, gjekk alle kommunane ut med annonsar i lokalpressa, der dei varsla om at folk kunne bli oppringde/få besøk av kommunale tenestemenn i prosjektperioden.

4.2 Utkøyring av lister frå DSP

Som første aktive steg i prosjektet vart det teke ut lister frå DSP av SSB. Listene inneheldt familienummer, namn, fødselsnummer og adresse. I tillegg var det lagt inn eit ledig felt for å skrive inn leilegheitsnummer, dette var for å kople person mot leilegheit.

Listene var sorterte etter adresse og familienummer, slik at alle som budde på same adresse kom etter kvarandre, med samling av dei med same familienummer.

På denne måten kunne kommunen sjå talet "familiar" som budde på same adresse og samanhalde dette med bygningens bygningstype.

Det viste seg ganske snart at det ville vere nyttig med kopling av denne lista med GAB-informasjon som bygningstype og bygningsnummer. Dette vart gjort og alle kommunane, bortsett frå Strand som var først ute, begynte direkte på slike lister. Strand fekk ettersendt ei kople liste ca. to veker etter oppstartsmøtet.

Det var eit problem for prosjektet at listene vi fekk frå SSB, ikkje var oppdaterte, dei var frå 8 - 11 månader gamle. Dette førte til at treffprosenten med omsyn til person/adresse var lavare enn den kunne vore, med heilt oppdaterte lister.

4.3 Registrering av bustader i kommunane

Kommunane skulle ta tak i alle bustadbygg som ut i frå lista over kunne vere fleirbustadbygg, dvs. alle typar bustadbygg unnateke 01 og 11. I alle fleirbustadbygg skulle kommunane identifisere og registrere alle bustadeiningar og tildele desse eit bustadnummer. Bygningstype 01 og 11 skulle sidan få tildelt bustadnummer ved hjelp av maskinell kopling.

Det vart i byrjinga av prosjektet vurdert å tildele kvar einskild bustad eit leilegheitsnummer tilsvarande undernummeret i GAB. Då det ikkje var teke noka avgjerd på korleis dette nummeret skulle sjå ut, gjekk vi sidan vekk i frå dette. Kommunane skulle berre tildele bustaden eit såkalla bustadnummer. Bustadnummeret er definert i GAB som ein samanstilling av dei tre felta, Etage type, Etage nummer og Leilegheitsnummer. Ved hjelp av adressa og bustadnummeret er kvar bustad eintydig definert og vi kan, dersom vi ynskjer det, tildele eit evt. nytt leilegheitsnummer maskinelt, seinare.

Kommunane stod fritt i kva metode dei ville bruke for å identifisere dei einskilde leilegheitene, telefonoppringing, kommunale arkiv, lokalkjennskap eller personleg oppmøte. Ut frå sluttrapportane, som vert presentert seinare, kan det sjå ut som om telefon og kommunale arkiv saman med lokalkunnskap har vore mest brukt. Men det har også nokre stader vore heilt naudsynt med personleg oppmøte, så ein kombinasjon av alle metodane vil vere naudsynt i eit evt. hovudprosjekt.

I tillegg til å identifisere og nummerere alle bustadeiningane, vart personane på lista frå SSB, knytte opp i mot denne nummereringa. Dette vart gjort samtidig med nummereringa, då dette var mest effektivt. I lista med personnamn og familienummer, vart kvar "hovudperson" i familien knytt opp mot bustaden med bustadnummeret. Nummeret vart i tre av kommunane skriva for hand, inn i den tilsendte lista. Strand kommune skreiv nummeret direkte inn i ei tilsvarande Excel-fil. Det siste må seiast å vere ein klar fordel i forhold til oppfølgjande knytting mot DSF.

4.4 Avsluttande maskinell køyring

Då kommunane var ferdige med, evt. måtte avslutte, delprosjektet, vart det køyrd ei maskinell køyring for å tildele alle bustader med bygningstype 01 og 11, eit bustadnummer. Alle desse fekk bustadnummer H0101. Den maskinelle køyringa vart førebudd og gjennomført av Laila Sveen, SK.

Rapport frå den maskinelle køyringa er vist i vedlegg F.

Rapporten viser at det var svært få (0-13) bygningar som ikkje vart påført bustadnummer i denne prosessen. Dei få feila kom av manglande eller fleire G-pekarar pr. bygning, eller manglande A-pekar.

Etter denne maskinelle køyringa tok vi ut ein rapport vha. QMF, med alle bustadbygg utan bustadnummer eller med feil/ulovlege bustadnummer. Denne rapporten vart gjennomgått av kommunen, og feila vart retta opp.

4.5 Sluttrapport frå kommunane

Alle kommunane var pålagde å skriva sluttrapport etter mal frå Statens kartverk, som ein del av prosjektet. Då denne malen kom seint ut til kommunane frå prosjektleiar, vart det umogleg for alle å fylle ut alle felta fullstendig. Det er likevel gjort ein god innsats frå alle kommunane ved skriving av sluttrapport.

5. Resultat

5.1 Arbeidet i kommunane

Som nemnd tidlegare så skulle ikkje alle kommunane i prøveprosjektet ta for seg heile kommunen.

Stange kommune - Vart ferdig med alle bustader som hadde offisielle adresser i kommunen. I tillegg vart kommunen ferdig med nokre av bustadane på matrikeladresse. Dette svarar til ca. 64 prosent av den tilsendte lista. Kommunen vil gjere seg ferdig med alle bustader uavhengig av prosjektet.

Nøtterøy kommune - Avtalte og vart ferdig med eit begrensa tal grunnkrinsar. Til saman vart kommunen ferdig med sju krinsar, med til saman ca. 1 850 bygningar. Vi valde her ut grunnkrinsar med tett busetjing og mest mogleg blokker/høgghus.

Larvik kommune - Ferdig med avtalte tre grunnkrinsar i eller nær sentrum av Larvik by. Dei tre grunnkrinsane inneheldt tett busetjing og ein del blokker/høgghus.

Strand kommune - Heile kommunen ferdig i god tid. Stort sett småhus. Denne kommunen kom i gong med prosjektet først og hadde nok både fordelar og ulemper med det.

5.2 Samanstilling av arbeidet utført i delprosjektet

I følgjande tabell er berre den viktigaste informasjonen, i forhold til å berekne kostnader for eit evt. hovudprosjekt teken med. Fullstendige sluttrapportar frå kommunane er tilgjengelege.

Komm.	Talet på bygningar tildelt bustadnummer av kommunen + bygn. tildelt bustadnr. maskinelt			Timar brukt	Adm. kostnader	Tid brukt ved FKK	Kostnader ved FKK	Tid brukt ved SK sentralt	Kostnader ved SK sentralt
	Småhus	Rekkjehus	Blokkol.						
Stange	297 + 5460	6	19	180 + 10 + 10		25			
Nøtterøy	730 + 1613	51	12	210 + 18 + 18	3000	20			
Larvik	103 + 184	0	16	150 + 0 + 81	5700	20			
Strand	1110 + 2070	22	0	205 + 22 + 13	5000	20			
Sum	11567	79	47	917	13700	85		150	2500
Noreg ca.	1116000	67000	20000						

6. Økonomi

6.1 Løyvingar

Forprosjektet hadde totalt ei ramme på 630 000 kroner. Løyvingane vart overførte frå middel som er avsette for å dekke betre konsistens mellom GAB og DSF.

Løyvingane var baserte på å skulle dekkje kostnadene til kommunen og SK i prosjektperioden, dvs. personkostnader med 300 kroner pr. time, full dekning av direkte- og indirekte kostnader samt reisekostnader.

6.2 Prosjektrekneskap

Kommunane

Strand kommune	240 t x 300 kr + 5.000,-	=	77.000,-
Larvik kommune	231 t x 300 kr + 5.700,-	=	75.000,-
Nøtterøy kommune	246 t x 300 kr + 3000,-	=	76.800,-
Stange kommune	200 t x 300 kr + 0,-	=	60.000,-

Fylkeskartkontora

SKHE	25 t x 300 kr + ca. 200,-	=	7.700,-
SKVE	50 t x 300 kr	=	15.000,-
SKRO	19 t x 300 kr + 694,-	=	6.394,-

Statens kartverk sentralt

Heming Herdlevær	195 t x 300 kr + 2.335,-	=	60.835,-
Gotfred Ryghca.	20 t x 300 kr	=	6.000,-
Laila Sveen	17,5 t x 300 kr	=	5.250,-
Geoservice		=	10.000,-

Til saman: = 399.979,-

7. Vurdering av kostnader i eit evt. hovudprosjekt

Dersom vi tek utgangspunkt i talet på bygningar som er tildelt bustadnummer i forhold til totalt tal hus i Noreg, med fordeling innanfor gruppene småhus, rekkjehus, blokker/terassehus, får vi følgjande estimat for kostnader.

7.1 Direkte utrekning

Dersom vi føretek ei direkte utrekning av kostnader, får vi følgjande resultat:

Småhus:	745 timar på	11.567 hus, gjev	71.900 timar totalt
Rekkjehus:	50 timar på	79 hus, gjev	42.400 timar totalt
Blokker:	122 timar på	47 hus, gjev	51.900 timar totalt
Talet på timar for FKK pr. kommune: 20.			8.700 timar totalt
Talet på timar for SK sentralt: 195.			1.500 timar totalt
Administrative kostnader pr. kommune: 5000 kr.			2.175.000 kr totalt
Kostnader for FKK pr. kommune: 500 kr.			220.000 kr totalt
Kostnader for SK sentralt: 3000 pr. fylke.			55.000 kr totalt

Totale kostnader:

2.450.000 kr.

+ 176.400 timar á kr 250

= 46.550.000 kr.

Kommentar: Etter kartverkets meining bør timeprisen vere 250 kroner. Dette er ikkje så langt unna timesatsar som er brukte i andre samanhengar, som f.eks. Geovekst (300 kroner. pr. time), og vil difor venteleg syte for at kommunane aksepterer prosjektet lettare.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 96/47 J.E. Sivertsen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 1995. 35s.
- 96/48 E. Lofthus: Yngre uførepensjonisters materielle levekår. 38s.
- 96/49 S. Blom: Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk: Spørsmål i SSBs omnibus i mai/juni 1996. 37s.
- 96/50 I. Seliussen: Status for byggekostnadsindeksane. 12s.
- 96/51 H.M. Teigum: Undersøkelse om kommunal og fylkeskommunal organisering 1996: Dokumentasjonsrapport. 54s.
- 96/52 A.K. Essilfie: Environmental Protection Expenditures in Norway. 18s.
- 96/53 F.R. Aune: Konsekvenser av en nordisk avgiftsharmonisering på elektrisitetsområdet. 22s.
- 96/54 M.V. Dysterud og P. Schønning: SSB-AVLØP. 187s.
- 96/55 E. Vassnes og I. Tuveng: Datagrunnlag for analyse av personers overgang fra utdanning til arbeid: Dokumentasjon. 58s.
- 96/56 K. Flugsrud, O.K. Hunnes og E. Lasson: Metode for beregning av energivarebruk og utslipp på grunnkretser: Beregninger for 1992 og 1993 for kommunene Oslo, Drammen, Bergen og Trondheim. 61s.
- 96/57 T. Kalve: Bedre barnevernsdata på edb-lesbart medium. 42s.
- 96/58 E. Midtlyng og A.A. Ritland: Leseferdigheter i den voksne befolkningen i Norge: Pilot-undersøkelse: Dokumentasjonsrapport. 53s.
- 96/59 A. Sundvoll og L. Solheim: Undersøkelse om kopiering på universiteter og høyskoler: Pilot-undersøkelse: Dokumentasjonsrapport. 48s.
- 96/60 A. Sundvoll: Undersøkelse om levekår og nærmiljø i Bergen: Dokumentasjonsrapport. 53s.
- 96/61 A. Bråten: Populasjon og utvalg - konsumprisindeksen. 58s.
- 96/62 M. Kjelsrud og A. Torstensen: Innvandreres tilknytning til arbeidsmarkedet. Situasjonen i november 1994. Bruttoendringer mellom november 1993 og november 1994: Dokumentasjon og analyse. 170s.
- 96/63 H.M. Teigum: Samordnet levekårsundersøkelse 1996 - tverrsnittsundersøkelsen: Dokumentasjonsrapport. 57s.
- 96/64 Å. Kaurin: Emballasjestatistikk: Utprøving av metoder og forslag til metode for innhenting av data til en nasjonal statistikk over emballasjeavfall. 46s.
- 97/1 S. Opdahl: Levekårsundersøkelse blant mottakere av grunnstønnad: Dokumentasjonsrapport med tabeller. 138s.
- 97/2 E. Berg og K. Rypdal: Historisk utvikling og fremskrivning av forbruket av noen miljøskadelige produkter. 23s.
- 97/3 A. Sundvoll: Undersøkelse om velferdsstatens gleder og byrder: Dokumentasjonsrapport. 88s.
- 97/4 M.S. Bjerkseth: Evaluering av ny metode for utarbeidelse av strukturstatistikk ved Seksjon 460. 145s.
- 97/6 E. Gulløy, S. Blom og A.A. Ritland: Levekår blant innvandrere 1996: Dokumentasjons-rapport med tabeller. 205s.
- 97/7 S. Blom og A.A. Ritland: Levekår blant innvandrere 1996: Del 2: Tabeller for nordmenn. 1997. 222s.
- 97/8 T.C. Mykkelbost: Resultater fra brukerundersøkelse i forbindelse med NOS 306: Utslipp til luft i norske kommuner 1993. 21s.
- 97/9 H.M. Teigum: Omnibusundersøkelsene 1996: Dokumentasjonsrapport. 136s.
- 97/10 P.O. Lande og T. Heimdal: GERIX START: System- og brukardokumentasjon. 49s.

Statistisk sentralbyrå

Oslo:
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger:
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

